

DE VLAAMSE MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIEN EN ENERGIE
EN DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN
EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor de schuldovername in het kader van de vrijwillige samenvoeging van gemeenten**

- **Definitieve goedkeuring**

1 INHOUDELIJK

1.1. Situering

In de beleidsnota Binnenlands Bestuur 2009-2014 is aangekondigd dat een kader wordt uitgewerkt dat de procedure, de gevolgen en de modaliteiten voor een vrijwillige samenvoeging van gemeenten regelt. Dat heeft aanleiding gegeven tot het decreet van 24 juni 2016 houdende de regels voor de vrijwillige samenvoeging van gemeenten en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

De artikelen 58 en 59 van dat decreet bevatten specifieke bepalingen over de financiële bonus die de Vlaamse overheid biedt bij samenvoeging, onder de vorm van een schuldovername. De gemeenten die uiterlijk op 31 december 2017 een gezamenlijk voorstel tot samenvoeging per 1 januari 2019 indienen bij de Vlaamse Regering, kunnen genieten van een overname van hun schulden door de Vlaamse overheid ten belope van 500 euro schuld per inwoner van de samen te voegen gemeenten, met een maximum van 20.000.000 euro per samenvoeging. Door de schuldovername neemt de Vlaamse overheid als nieuwe debiteur (een deel van) de uitstaande schulden van de vroegere debiteurs (gemeenten, autonome gemeentebedrijven, openbare centra voor maatschappelijk welzijn) over en is ze verplicht de schuld (kapitaalaflossingen en intresten) terug te betalen aan de financiële instellingen.

Daarnaast bepaalt artikel 60 van datzelfde decreet dat de Vlaamse Regering nadere regels voor de schuldovername kan vaststellen. Volgens de memorie van toelichting (artikel 58) kan de Vlaamse overheid bepaalde voorwaarden stellen aan de schuldovername in het geval dat aan de over te nemen leningen structuren zijn verbonden. Het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering in bijlage geeft uitvoering aan de bepalingen van artikel 60 van het voormelde decreet.

Dit ontwerpbesluit beoogt het creëren van meer duidelijkheid en rechtszekerheid voor de overname van de schulden van gemeenten (en hun autonome gemeentebedrijven en openbare centra voor maatschappelijk welzijn) die wensen over te gaan tot een vrijwillige samenvoeging .

1.2 Inhoud van het ontwerp van besluit

De schuldovername heeft voor de betrokken gemeenten een gevoelige vermindering van hun schuld en hun rentelasten tot gevolg. De schulden en de intrestlasten van de Vlaamse overheid zullen met dezelfde bedragen toenemen. De Vlaamse Regering wenst de autonome financieringsstrategie van de gemeenten maximaal te respecteren. De gemeenten kunnen derhalve autonoom de beslissing treffen over de keuze van de leningen en financieringen die zij wensen te laten overnemen.

Als het maximale bedrag van 500 euro per inwoner, of 20 miljoen euro in totaal, van de samen te voegen gemeenten wordt overschreden, beslissen de samen te voegen gemeenten welke schulden ze overdragen aan de Vlaamse Regering. Waar mogelijk moet bij de schuldovername uiteraard ook rekening gehouden worden met de belangen van de Vlaamse overheid.

Bij de schuldovername wordt voorrang gegeven aan klassieke leningen. Dat zijn leningen met een vaste of variabele of herzienbare rentevoet (driemaandelijks, zesmaandelijks, jaarlijks, driejaarlijks of vijfjaarlijks), waarbij de herziening gebeurt op basis van een referentierentevoet, die onafhankelijk van een financiële instelling wordt bepaald.

Bij de schuldovername wordt geen voorrang gegeven aan gestructureerde leningen. Dat zijn leningen waaraan een gestructureerd product is gebonden. Onder gestructureerde producten worden onder andere verstaan: swaps, opties, inflatiegebonden producten en andere. Bij de schuldovername kunnen er leningen zijn die specifieke risico's bevatten die het beheer ervan complex maken en die, wegens de evolutie van de onderliggende referentie, zoals bijvoorbeeld aandelenkoersen of inflatie, sterk wisselde rentekosten kunnen kennen. De leningen met structuren zullen maar voor de schuldovername in aanmerking komen als de gemeenten het maximale bedrag waar ze recht op hebben niet behalen op basis van leningen zonder bijzondere structuren.

Het gezamenlijke streefdoel van de overheid als geheel moet erin bestaan om de schuldovername te realiseren tegen de minste kosten. Daarom bepaalt artikel 2 van dit ontwerpbesluit dat de leningen die gemeenten nog opnemen na hun principiële beslissing tot samenvoeging en na de inwerkingtreding van dit besluit alleen voor schuldovername in aanmerking komen als er geen structuren aan verbonden zijn en de looptijd niet meer dan drie jaar bedraagt.

Het schuldniveau op 31 december 2016 bepaalt immers alleen het bedrag van de over te nemen schulden. Omdat de fusiebeslissing maar definitief is na de behandeling van het samenvoegingsdecreet door het Vlaams Parlement gebeurt de eigenlijke overname van de schulden door de Vlaamse overheid maar op het einde van de maand die volgt op de bekendmaking van het samenvoegingsdecreet.

Dat betekent dat alle leningen die de gemeenten opnemen in de periode voor de eigenlijke overname van de schulden door de Vlaamse overheid in aanmerking kunnen komen voor de schuldovername. In dat geval is het aangewezen dat gemeenten bij beslissingen om nieuwe leningen op te nemen ook rekening houden met de impact op de Vlaamse begroting.

1.3 Het advies van de Raad van State

1.3.1 m.b.t. de bevoegdheid van de Vlaamse Regering

De Raad van State erkent de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om bij de overname van schulden van samen te voegen gemeenten te bepalen aan welke leningen voorrang moet worden gegeven en welke leningen niet voor schuldovername in aanmerking komen.

De Raad van State wijst erop dat overigens in de parlementaire voorbereiding van het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016 uitdrukkelijk bevestigd werd dat “[d]e Vlaamse overheid (...) wel bepaalde voorwaarden [kan] stellen aan de schuldovername in het geval aan de over te nemen leningen structuren zijn verbonden”. (*Parl.St.* VI. Parl. 2015-16, nr. 765/1, 28 en *Parl.St.* VI. Parl. 2015-16, nr. 765/3, 12).

1.3.2 artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 1

- § 1 van dit artikel bepaalt dat bij de schuldovername voorrang wordt gegeven aan klassieke leningen, zijnde leningen met een vaste, variabele of herzienbare rentevoet. Vermits enkel aan die leningen voorrang wordt verleend, is de bepaling in § 2 van dit artikel, namelijk dat bij de schuldovername geen voorrang wordt gegeven aan gestructureerde leningen, eigenlijk overbodig.

Repliek: § 2 wordt behouden ter verduidelijking dat gestructureerde leningen geen klassieke leningen zijn in de zin van artikel 1, § 1.

- § 1 moet worden geherformuleerd zodat duidelijk wordt dat herzienbare leningen alleen vallen onder de noemer van klassieke leningen waaraan bij schuldovername voorrang wordt gegeven, als de herziening gebeurt op basis van een referentierentevoet die onafhankelijk van een financiële instelling wordt bepaald.

Repliek: § 1 wordt in die zin geherformuleerd.

Artikel 2

De tekst van dit artikel wekt de indruk dat die bepaling ook van toepassing is op leningen die de betrokken gemeenten zijn aangegaan nadat zij de principiële beslissing tot samenvoeging hebben genomen, maar vóór de inwerkingtreding van het te nemen besluit. In de nota aan de Vlaamse Regering wordt nochtans gesteld dat de in het ontwerp van besluit gestelde voorwaarden enkel gelden voor nieuwe leningen, aangegaan na de principiële beslissing tot samenvoeging en na de publicatie van voorliggend besluit, zodat de gemeenten daarmee ten volle rekening kunnen houden en, indien nodig, door middel van nieuwe klassieke leningen het voor hen op 31 december 2016 vastgestelde bedrag aan over te nemen schulden bereiken.

Om geen onduidelijkheid te scheppen over de temporele toepassing van die regeling, verdient het aanbeveling om in het ontwerp uitdrukkelijk te bepalen dat ze slechts van toepassing is op leningen die zijn aangegaan na de bekendmaking of na de inwerkingtreding van het te nemen besluit.

Repliek: artikel 2 wordt in die zin aangepast.

Artikel 3

In artikel 3 van het ontwerp worden de Vlaamse minister bevoegd voor de financiën en de begrotingen en de Vlaamse minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden gemachtigd om de nadere regels voor de overname van de schulden te bepalen. Het toekennen van een verordenende bevoegdheid door de Vlaamse Regering aan één of aan meerdere van haar leden, kan echter enkel toelaatbaar worden geacht in zoverre die delegatie slechts regels van bijkomstige aard of van beperkt belang betreft. In dit geval worden de voormelde ministers evenwel in algemene bewoordingen gemachtigd om de nadere regels voor de overname van de

schulden te bepalen, zodat die ministers die schuldovername, behoudens hetgeen in het decreet van 24 juni 2016 en in het te nemen besluit wordt bepaald, volledig zelf kunnen regelen. Zodoende is die delegatie niet beperkt tot regels van bijkomstige aard of van beperkt belang. Ze moet derhalve worden weggelaten of worden beperkt tot de voormelde aangelegenheden.

Repliek: artikel 3 wordt geschrapt.

2 WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Dit ontwerp van besluit heeft geen bijkomende budgettaire weerslag voor de Vlaamse overheid.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 8 december 2016. Het akkoord van de minister van begroting is verleend op 10 januari 2017. Voor het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord: zie de nota aan de Vlaamse Regering n.a.v. de principiële goedkeuring van dit ontwerp van besluit (VR 2017 2001 DOC.0050/1)

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale besturen. Er worden enkel verduidelijkingen aangebracht in de voorwaarden voor de schuldovername.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Dit ontwerp van besluit heeft geen invloed op de personeelsbehoeften van de Vlaamse overheid. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor ambtenarenzaken, is bijgevolg niet vereist.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

- 1 Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016/471 van 5 december 2016.
- 2 Het ontwerp van besluit valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringssimpactanalyse (RIA), vermits het ontbreken van vrije beleidsruimte ingevolge het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit tot vaststelling van de nadere regels voor de schuldovername in het kader van de vrijwillige samenvoeging van gemeenten;

De Vlaamse minister van BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE,

Bart TOMMELEIN

De Vlaamse minister van BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN,
GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING,

Liesbeth HOMANS

Bijlagen:

- Bijlage 1: het ontwerp van besluit
- Bijlage 2: het advies van de Raad van State nr. 60.885/3 van 14.02.2017